

Rado Olos

JAZBINA

Da mi je da imam jastuk od sovinog perja! Bio bi nabijen energijom neprospavanih noći i u njemu bi bila kondenzovana savršena moć. Bilo bi dovoljno samo jednom na njemu da spavam, umor bi iščezao iz mog sveta i više ne bih morao da živim po svratištima. Krevet, osnova doma, odslužio bi svoje. Kada kažem Zuski da sam bio u zoo-vrtu, ona misli da sam malo odlepio. Ne shvata koliko je lepo kada čoveka merkaju grabljivice. Na kraju krajeva, za mene kao glumca biti, pre svega, znači biti primećen. Ali ja joj se ne čudim. Pas kojeg je dovela glupača Lena i meni pije krv. Kao da nije dovoljno četvero ljudi u ovom prčvarniku. Dala nam je nedvosmisleno do znanja da se čistimo. Najgore u svemu tome je što mi Zuska u džukelinom prisustvu ne dozvoljava ono, jer se stidi. Celibat u braku, to me je snašlo.

Ne živimo ovde ni nedelju dana. Dve vreće za spavanje, smeštene između kreveta, savsesno sklapamo svako jutro da bi gospođice bez problema ustale. Spavamo tamo i kad smo sami, tada to izgleda kao da smo zaboravili da postoji i krevet. Kada Zuska kaže da je preko žice uspela da nađe gajbu na Petržalci, ja ne divljam od sreće. Iz jedne smo već pobegli od bigotne katolikinje, a u drugu srljamo. Ali u studenjaku ipak ne možemo ostati.

Muškarac, koji prilazi da nam otvori vrata, ima oko četrdeset. Dugu svetlu kosu mu sa obe strane delimično pridržavaju debele naočare.

Dakle, vi želite da živite ovde, govori i premerava nas. Uđite onda i bacite oko!

Prvo što na pada u oči je nered. Svuda leže knjige, čaše s pikavcima, prazne flaše, nasred hodnika stoji neotvorena kutija sa veš mašinom. Knjige su i na stolicama, nema gde da se sedne. Konačno nam Rudo - tako se predstavlja - pokazuje našu sobu.

Donedavno je ovde živela jedna novinarka iz Prešova, ali je od Bratislave dobila kulturni šok i vratila se kući; živeti u gradu, gde nisu imali koncert King Krimsoni je nemoguće, kaže i cereka se.

U sobi je šest madraca, poređanih direktno na parket, sto i stolica, veliki orman. Ne vidim međutim nijednu lampu, iz plafona vire samo dve žice sa golim sijaličnim grlom.

Sijalice su zabranjene. Barem ćete se radovati svitanju, shvatićete šta je za ljude nekada značio solsticijum. Dragi moji, pa zar vi ne želite da prođete u misterije prirode? A ako vam je jako mračno, možete da odete u kuhinju, tamo ima sijalica, pa se možete osvetljavati do jutra, govori, ozbiljno gestikulira, smeška se. Jasno ko dan da se zeza sa nama. Naravno da možete staviti i gomilu sijalica, kaže napokon ozbiljnom tonom. Ne bojte se, ima ovde i većih probleme. Vodi nas nazad u hodniku i otvara jedna od vrata. Pred nama je prostorija metar sa metar, sasvim obložena pločicama.

Čoveku bi palo na pamet da je to nužnik, na podu, međutim, ne postoji ni najmanji otvor.

Pogađajte šta je to, navodi nas na razmišljanje i tiho se kikoće. Da, to jeste WC. Ako budete dovoljno dugo razmišljali o tome kako se koristi, onda će delovati kao bu-

distički koan. Možete dolaziti ovamo da meditirate, objašnjava nam i nastavlja kako već dve nedelje ne može od fušerajske firme koja mu je opremila stan da dobije dozvolu za instaliranje WC šolje. Ludo se zabavljamo, gde ćemo da kakimo i dalje ostaje tajna. Za malu nuždu muškarcima će poslužiti lavabo, ženama tuš kadica, s tim se slaže i Zuska, koja nas u kupatilu teši da je urin sterilna tečnost i da ne treba preterano očajavati.

Dakle, vi ste kao venčani, prodere se na nas iz čista mira. A zašto onda nemate burme, pita me. Kada mu ispričamo šta se desilo, vrti glavom i daje nam do znanja da nam ne veruje ni reči i da se samo igramo muža i žene, kako bismo lakše našli stan. Hoću da mu pokažem dokumenta, energično odmahne rukom, svejedno mu je. Odjednom otrči, vrati se sa zlatnim prstenom, malo ga zagleda, zatim mi ga pruži.

Možete ga uzeti. Tri puta sam se ženio, ostaće mi još dva. Mislilo sam, da ću se oženiti još dva puta i onda od pet komada napraviti bokser, ali to više neću stići, opsuje, zakrklja i pljune u lavabo. Zbunjen je kada me primeti, kaže da će nam to uračunati u stanarinu.

U kuhinji skidamo sa ugaone klupe nekoliko štoseva knjiga na pod, konačno sednemo. Rudo nam nudi čaj, pristavi vodu, zatim nas ponudi vinom, kada popustimo isključići šporet, vodu bez reči prospe u sudoperu, iz kredenca izvuče flašu vina i počne da otvara. Pokazujem Zuski uobičajenim gestom da ga pita za novac.

Vi želite da plaćate za ovo, iznenadi se. Pa dobro, onda hiljadu maraka... Ili dvadeset hiljada ćufti mesečno i flaša votke. Dvadeset meseci unapred... Iskolači na nas oči i uživa u svojoj poziciji. Na kraju predloži da će biti dovoljno ako budemo spremni da mu poklonimo bubreg ili neki drugi konvertibilni organ, koji će uskoro propiti. Još odvali kako možemo da mu budemo telohranitelji, što je navodno lak posao, pošto on nema neprijatelja i biće sasvim dovoljno ako ga budemo čuvali od njega samog. Čini se da kako ponestaje vina u flaši, sve će teže biti izvući nešto pametno iz njega. Čeznemo, doduše, za preciznijim pravilima, ali ako će taj nedostatak biti ekonomski prihvatljiv, rado ćemo se prilagoditi.

Možemo vam ovde pospremiti, predloži Zuska i značajno gleda oko sebe. Rudo napravi iznenađen, možda čak uvređen izraz lica. Nije ovde nikakav nered, ovako to ovde izgleda već pet godina, kad bi se nešto pomerilo, više ništa ne bih mogao da nađem. Nered nije nešto objektivno, draga gospođo. Mislite da bog, koji je svemoćan, pravi razliku između reda i nereda? Svugde se on snalazi podjednako dobro. Ne pravi razliku između stvari i mesta na kom se ona nalazi. To su ljudske brige, da li je stvar - stvar sama po sebi, ili je određena mestom na kom je. Entropija, shvaćena kao virtuelna informacija za boga je tričarija. Sitnica kojom se zamaraju ljudi. Je l' da? O ovom stanu imam mnogo jasnije mišljenje nego vi, drugačije rečeno, samo budali je potreban red, genije vlada haosom. Ne treba stalno spremati, pustite stvari da žive svoj sopstveni život. Može još vina?

Rudo otvara sledeću flašu. Pričamo o sebi. Zuska mu o meni otkriva da sam studirao glumu, da sam radio na televiziji i radiju, da sam, recimo, multimedijalni radnik: kad sam na televiziji, tada svi slušaju radio. Ali i Zuska dobije svoje, kada pola sata neuspešno pobija Rudova ubedenja da je kentaur mogući sa aspekta genetike. O Rudu nećemo

mного saznati, samo to da je emigrirao šezdeset i osme i da se jedini, za sada, od porodice vratio. Vratili su im dve velike kuće u centru grada, živi od njihovog izdavanja.

Kad skvikne i sledeća flaša, Rudo bez ikakvih pitanja počne da nam objašnjava kako da stignemo do najbliže klonjare. Oblačimo se na frku, snebivanja su hvala bogu suvišna.

U njemu otkrivamo dobrog potržalskog vodiča, hoda brzo, sigurno, provlači se između solitera kao lasica. Put nazad ne bi pogodili ni do jutra. "Kocka". Jurimo prema kafani kao nervozni bikovi, uspaljeni brzim hodanjem i alkoholom bučno sedamo. Rudo se javlja poznanicima, izabere mesto leđima okrenuto televizoru. Uključen je neki nemački kanal, ali bez zvuka, svira radio. Posle nekoliko trenutaka, prepoznajem glas spikera - bivšeg školskog druga. Nekome ispunjava želju, besmisleno kenja, ovde je samo da zakrpi rupu koja nastaje traženjem željene pesme. Na radiju je tišina tabu. Čudim se ljudima koji zovu radio, ja ne bih mogao da pričam sa čovekom a da pritom znam da njegova za to plaćaju a mene ne. Melodija sa liste je nađena, slušalac koji ju je izabrao suvišan je.

Kompozicija počne, na ekranu se pojavi delfin koji viri u potopljen džak. Zabavljam se tako što ove snimke posmatram kao video spot. Bond maskiran u delfina ulazi u džak i traži nakvašene mikrofilmove.

Rudo primeti da gledam televiziju. Ti veneš, kad u to bleneš, kaže i potegne. Branim se i tvrdim da skoro i ne gledam. Nagledao sam se ja svega dovoljno. Sad mi više fali inverzan televizor, koji bi gledao u mene. Propao sam, rastužim se nad sobom, objasnim Rudu da biti za mene znači - biti primećen. Zuska, koja moju kuknjavu već dobro poznaje, okrene se, ali samo zato da bi u sledećem trenutku na mene abecednim redom izlajala sve nedostatke: lenjost, paranoidne predstave, uobraženost. Nemam volje da pobijam sve te laži, pogotovo ako ih izgovora žena, koja svojim suvoparnim tehničkim pogledom na svet jedva da razume ljudsku dušu, iako to o meni sigurno ne misli samo ona, nego svi, sve te maske sa kojima se susrećem. Ali ja stvarno tvrdim da je čovek nevidljiv, ako nije napola u nečijoj bulji. To je savremeni kentaur.

Kao potvrda mojih reči prilazi našem stolu karikatura u izlizanom šušlavcu, prvo kaže da ne bi voleo da se probudi pored žene koju ne voli, a onda traži dvadeset kruna, i kad ih dobije, sedne za naš sto i krene da priča vesele doživljaje. Još jedan od onih koji misle da pare treba nečim zaslužiti. Pola sata nakon što saznajemo da se možemo useliti, pakujemo kod Denise u studenjaku kofer. Glupača je takođe u sobi, pa je provokativno pitam odakle joj ta džukela. Nadmeno mi odgovara da rasa nije bitna, da je njoj važno to što su životinje iskrene. Izgleda da ti životinje poznaješ samo iz Diznijevih filmova, ismevam je. Gde si pročitala da su životinje iskrene, lepotice, bockam je. Ne dolazi to iz tvoje glave, zato što ti imaš sopstveno mišljenje samo onda kad nešto pogrešno zapamtiš. Sa druge strane, to si tačno ti, ocenjuješ iskrenost kod onih koji ne umeju da pričaju. Psi su obični kolaboracionisti. Kada bi životinje na zemlji došle na vlast, bili bi otpisani među prvima. Alkohol mi je oslobodio sintaksu, vređao bih je do jutra, kako samo pakostan umem da budem. Lena ne izdrži moju životinjsku iskrenost, vulgarno mi saopštava da izađem napolje.

Dok je Zuska još unutra, iskoristim to vreme da odvrnem u hodniku sijalicu, bacam je u rukama kao vrući krompir. Onda još pokušavam da podignem automat za ka-

fu, bilo bi strava drpiti ga... Ah, pijana glavo, kako si samo glupa, ukradeš li ga i kod kuće ćeš plaćati za kafu. Napokon se Zuska istornja iz sobe sa tri kofera, brzo joj jedan uzimam iz ruke, slobodnom rukom joj onda galantno otvaram vrata.

Prvo otključavanje, nesigurnost, da li će nepoznati ključ odgovarati? Sve je u redu. Ulazimo unutra u grobnu tišinu. Čuje se samo kuckanje budilnika u našim koferima. Ruda nema nigde. Uđemo u našu sobu, tapkamo u mraku... Stvarno mi ništa bolje nije palo na pamet, kažem Zuski ozbiljnim tonom i vučem je dole na madrace. Ti baš imaš ideje! Šta ako dođe, brani se. Bandoglav sam, svlačim i nju i sebe. Osim toga nije to sasvim moja ideja, niko me nije pitao, da li želim polni nagon ili ne. Kad vodimo ljubav, to nas u stvari siluje priroda. Zuska se kikoće, topi se kao vosak, džabe je veće pametnije od jutra. Brzo svlačim gaće i obraćam se đoki. "Šta želiš da budeš, kad porasteš?" "Opet đoka" kaže bez razmišljanja.

Stanovi su parčići intimnosti, koža našeg života. Hvala za kamen, cigle, i cement, koje nas za života odvoje i daju nam prostor za zadah naših tela. Ovde se skrivamo, prosegjani kroz zavese, zapakovani u roletne, nemi. Umoran zaspim i sanjam čudan san.

U bolnici sam, sestra otvara staklena vrat, na kojima stoji veliki crveni natpis. ONTOLOGIJA, izdavanje odeće: juče i sutra, i gura me unutra. Kad mi pokaže krevet, poslušno legnem. Odjednom se pored kreveta pojavi lekar i Rudo, ali kao da me uopšte ne vide.

Pričaju:

Gospodine doktore, kako izgleda?

Za sada je prošao sve testove. Čini se da postoji, ali to ne možemo sa sigurnošću tvrditi. Možda sutra. Nešto mi se ne sviđa u njegovoj mokraći.

A samo postojanje mokraće nije dokaz da i on postoji?

Ne pojednostavljujete problem. Zar nikada niste videli baricu a čoveka nigde.

Hm...

Ako bi stvari krenule po zlu, možete da dođete po odeću u toku radnog vremena. Ali odeća? Zar nije dokaz? Za šta bi mu valjala odeća, kad ne bi postojao?

Kad dođete kući, otvorite orman, tamo ćete naći deset kaputa a nijednog čoveka. Odeće danas ima više nego ljudi, pažljivo s time.

Ali kakve to testove radite? Na kome ih radite ako su rezultati negativni?

To ne mogu da vam otkrijem. To je lekarska tajna, zato što bi onda mogli da se pojave prepredenjaci, koji bi simulirali život.

Oko pet sati se probudim sa osećanjem da ima nekog u sobi. Tresem se i vidim da nad nama stoji Rudo, glava mu je pognuta. Kosa mu pada pravougaono, kao da oko vrata ima obešen peškir. Zuska tvrdo spava, znam da ništa osim odurnog, treštećeg budilnika ne može da joj ugrozi san.

Kanta je svako jutro iz dogmatičnog sna budio Hjum... Dakle, dok nije umro, Kant, ili Hjum, govori u talasima. Pijan je ko majka; pošto ne odgovorim, istetura se napolje, čujem, kako u hodniku promuklo psuje: "Mali slovački nikogovići."

"Tamtour i tamo postaje tu." Još nekih dvadeset puta izgovorim ovu rečenicu, sve dok ne namestim onaj pravi reklamni erotični glas da gospoda iza stakla budu zadovoljna. Doduše, ne shvatam zašto bi neko putovao *tamo*, kad gde god stigne je *tu*. To je činje-

nica koja me odvraća. Koliko bolje zvuči: Posetite piramide u egzotičnom Egiptu, nego: Posetite piramide koje su tu. To je potpuno besmislena rečenica. Ali mi glumci, sve ćemo reći za pare.

Na putu do kuće zabavljam se izmišljanjem besmislenih reklamnih slogana: Misao, imati je znači misliti;

Danas: Deža vi: Samo vi i deža vi, još juče; Odgovor: Imate pitanje a ne znate šta s njim? Odgovor - to je pravo rešenje za vas.

Ruda zateknem u kuhinji, kako sa grimasom na licu konzumira jogurt. Pričam mu o mom reklamnom uspehu, ali jedna polovina mog mozga istražuje da li se uopšte seća našeg jutrošnjeg pravougaonog susreta. Rudo pak govori o reklami za jogurt koji upravo pije. Dva mladića žele da osvoje srce devojke poklonom koji je, naravno, upravo taj jogurt. Ista reklama mogla bi da se odnosi na ženu. U tom slučaju, priznata vrednost, o kojoj nema dileme, bio bi jogurt.

O jutrošnjoj filozofskoj gimnastici ne pada ni reč. Reklamni slogan mogao bi da glasi: Dobro pamćenje, uspomene u pravi čas. I ne zaboravite danas da pamтите.

Provodimo nezaboravne dane. Rudo nas vodi po restoranima, gde jedemo jela za koja većinom nismo ni čuli. Vuče nas po barovima i kafićima. Rudovim rečima, moja jetra naviknuta na jeftino pivo doživljava kopernikanski preokret. Uz to nas uči lepom ponašanju, kupuje nam poklone, izmišlja za nas program. Obično pozove popodne, kaže u slušalicu nekoliko rečenica, a mi treba da pogađamo gde se nalazi. Pogodimo li, pozvani smo. Ako ne, dobijemo pravo da još tri puta probamo. Obično njegove zagonetke razotkrijemo odmah. Ako ne dođete, zažalícete oboje, kaže u slušalicu, jasno je da se ide u "Kazablanku". Kada Rudo pritisne jezik kao stari čiča i milozvučno oteže, čeka nas u "Đevinu". Kada psuje i govori kao geak, naći ćemo ga u slovačkom restoranu...

Ponekad me opsedne misao da se loži na Zusku, a ja sam samo nužno zlo. Zuska mi međutim tvrdi da joj se on uopšte ne sviđa, što me obraduje, ali i neprijatno iznenadi, jer da sam žensko, sigurno bih se zaljubio, ako ni zbog čega drugog, onda zbog tih para, kojih ima ko pleve. Rudo sve plaća. Ponekad i ja zavláčim ruku u zadnji džep farmerki, gde od Zuske čuvam njenu platu, međutim, kad dotaknem novčanik ne znam šta mi je, strašno mi se uspori metabolizam. Izvlačim ga malaksalim rukama, otvaram, želim da platim, ali konobara nigde. Osim toga, Rudo je jednom pri punoj svesti rekao: "Ja vam plaćam, a vi budite uljudni i ne gurajte nos u to." A ljude ponekad treba shvatiti ozbiljno.

Naši izleti se uvek završavaju isto. Mi pre ponoći odlazimo, Rudu sakupljanje hrabrosti za povratak traje malo duže. Dolazi pred zoru, ako se probudim, čujem kako malo lupka, nešto gundá, psuje. Onda celo pre podne spava.

Za nedelju dana se noćna poseta ponavlja. Rudo ulazi u sobu i pali svetlo. Pravim se da spavam, ali kad Rudo vidi da nijedno od nas ne reaguje, uzme da njaka prekidač. Srce počne jako da mi lupa. Ne podnosim to treptanje, podseća me na smenu dana i noći i čovek ima utisak da život brzo prolazi i promiče mi između prstiju. Prevrćem se, pospano žmirkam, stavljam ruku iznad očiju. Šta je, šta se dešava?

Ovako to izgleda kad pustiš divljaka iz pećine! Ovako! Probudićeš Zusku, opomenem ga šapatom, ustanem i idem ka prekidaču. Ne smete da budete tako pasivni. San,

to je najjeftiniji nadrealizam, govori mi, kada pokušavam uz ulagivanje da ga izbacim na polje. Uspevam.

Kad Zuska dođe s posla, sve joj ispričam, i dogovorimo se da ćemo naša pirovanja ograničiti. Izgleda da ga treba držati dalje od sebe, za svaki slučaj. Danas mu dozvoljavamo da bez kucanja upadne u sobu, sutra ćemo morati pred njim da vodimo ljubav. Pa mi zapravo ništa ne znamo o njemu, uvek govori milion stvari, ali nikad o sebi. Povrh svega, nismo daleko od parazita, iako se čini da je domaćin srećan što ih ima.

Telefon zvoni dva puta. Ne dižemo.

Uveče radije zaključamo vrata. Ujutro nađem potpuno golog Ruda kako leži na pločicama u kupatilu, leži na boku, pored glave mu je lokva povračke, slična bara kod dupeta. Izgleda kao lik iz stripa koji govori ustima i dupetom istovremeno. Probudim ženu, bacimo se na posao, uhvatim Ruda - koji nešto progundā - ispod pazuha i vučem ga u njegov krevet, Zuska za to vreme radi sa nesterilnim tečnostima i zahvalan sam joj zbog toga. Popodne se Rudo pretvara da ni o čemu nema pojma. Vuče nas u grad. Ne živite ovde skriveni od sveta, obećava da će nam iskvariti karakter parama. Izvlačimo se da smo za sutra već isplanirali izlazak u pozorište, kao, moramo da razmislimo šta ćemo obući, govoriti, i tako to već.

Šta će vam dva budilnika, iznenadi se odjednom. Objašnjavamo da Zuskin budilnik zvoni a moj pišti. Tako znamo ko od nas treba da ustane. Mislio sam da imaš dva budilnika za slučaj da zaspis u snu i nešto sanjaš. Prvi budilnik te probudi iz drugog sna u prvi san, a drugi budilnik iz prvog sna u realnost. Kaže i vidi se da o nečemu razmišlja. To je glupost, odgovori sam sebi na kraju, no o čemu je mislio za nas ostaje tajna, jer posle nekoliko rapsodičnih trzaja, koji su imali da nas ubede u blagotvorno dejstvo alkohola, izgubi se kao magarac u magli.

U četiri ujutro nas probudi lupanje na vratima. Ko je, glupavo pitam. Rudolf Enfantović Teriblov, čuje se iza vrata, da li skrivate leš tamo? Ja vas neću odati. Mogu da razumem ljude koji ubijaju. To je iskrenije nego se gušiti u sebi. Nije mi baš smešno. Zuska je nervozna, mora na posao, a uveče nas čeka bal. Ubistvo u stvari i nije krivično delo, lupeta dalje, ako si nekog ubio, on ne postoji. A kad nema oštećenog, nema ni krivca. Kaznu dobijaš zato što si kod ostalih ljudi izazvao strah i verovatno zbog toga što si rodbini naneo bol. Oni su tvoje prave žrtve, slušate li me? Morate, jer onaj ko živi u Platonovoj pećini mora da sluša. Nešto bih vam pročitao. Imate li neku ideju, ili da izaberem sam? Imam ovde... On the Tao, putovanje kineskog Džeka Keruaka, ili Monadologiju, to bi odgovaralo. Imate spuštene roletne?

Pokušavam da ubedim Ruda da ide na spavanje. Pričamo kroz vrata kao idioti. Konačno uspevam. Kako hoćete!

Spreman sam da ga izribam za ono jutros, ali me Rudo preduhitri i sam se izvinjava, bio je pijan, imao je šta da kaže, ali nije imao kome. Otkrivamo mu naš plan za večeras: toaletu ćemo iznajmiti iz pozorišnog fundusa. Radije ćemo izgledati kao klovnovi, nego da dođemo u venčanom odelu i svakodnevnoj odeći. Rudo se ponudi da nas odveze.

U pozorištu iznajmimo cvetnu krinolinu i frak sa cilindrom. Dok nosim cilindar kroz grad, iznenadi me koliko ljudi u njega gleda. Kod kuće mi Zuska dočrta obrve, nakarm-

iniše usne, izbeli brašnom lice a la Valentino. Sebi nacрта crvene kružice na obrazima. Spremni smo. Dečak i devojčica iz barometra. Šofer nas čeka.

Bal je uspeo, tražen sam, školski drugovi me dugo tapšu po ramenu, ta pored koga bi se oni tako dobro istakli. Dele mi vizitkarte i naširoko objašnjavaju kako malo vremena imaju. Sretnem i starog prijatelja iz Brna, koji mi ponudi manju ulogu u filmu. Potrebno je da odigram Slovaka.

"Ti bi to, dakako, mogao da savladaš, Maroš." Slovak u Brnu, doduše, nije Amerikanac u Parizu, ali uvek je bolje nego ništa. Kad me neko pita šta radim, kažem da igram sam sebe u Platonovoj pećini. Vi ne znate šta je to Platonova pećina? Reč je o radikalno shvaćenom pozorištu senki, gledaoci koji nisu zadovoljni zure pet minuta posle predstave u reflektor, ali publiku treba negovati, treba ih uloviti već u mladim danima. Jedno indijansko pleme drži svoju decu u podzemlju do devete godine kako bi posle više cenila svet. Oko dva se vraćamo, Rudo je na naše veliko iznenađenje kod kuće, potpuno tazan, ali ne planira da takav i ostane. Već deset sati nisam ništa pio, govori. Ne znam koliko je svetski rekord ali čini mi se da je ovo dovoljno. Lći ćete sa mnom u Kocku? Hajde. Zuska odluči da ostane kod kuće, ja idem, takođe i zbog toga što moram u WC. Bacim na sebe običan sako i furamo. Ubrzo stižemo. Rudo ide do bara, kažem mu svoje namere i skrenem u WC, koji je odmah kod ulaza. Jedina ispravna šolja je zauzeta. Stojim naslonjen na zid, za to vreme kod pisoara se izređa nekoliko mladića. Svi me čudno merkaju. Ne znam da li je toliko teško skonatati da čekam šolju. Kad završim s poslom i perem ruke, stanu iza mene dve ljudine sa kratko očišanom kosom. Ovo nije lokal za pedere, kaže onaj viši. Dovoljno sam priseban, da potčim, bežim napolje. Uspevaju da mi podmetnu nogu, ali padam samo na koleno i bežim dalje. Istrčim pred lokal i vidim da sam se zeznuo, ovde su još dvojica, bulje u mene kao izgledneli psi. Jak udarac bejzbol palicom u rebra istera mi vazduh. Zgrčim se i trudim da pobegnem, međutim to je uzaludno. Kako me stignu, sruše me na zemlju i šutiraju. Svinjo topla, više nećeš morati da se šminkaš. Iz usta mi mlazom curi krv. Mlataram rukama pred licem, ali to je badava. Za oštar špic cipele rupa se uvek nađe. Uprkos mom dobrom pamćenju, ne mogu da se setim kako sam dospao do malog potoka, koji je otprilike sto metara iza Kocke. Od derana ni traga ni glasa, dokumenta, novčanik sa tri hiljade, sat, na njemu je srećom bilo tek pola tri, sve je isparilo. Krajnje je vreme da se pođe kući. Lice za svaki slučaj držim u rukama da mi nešto ne ispadne. Reklamni slogan bi mogao da glasi: Tuča i dobićete više nego što ste očekivali. Kad zalupim vrata, čujem Rudov glas: Eto vidiš, tu ti je. Izem ti strah.

Otvora mi Zuska. Kad me.... kad *to* ugleda, vrisne, kuka i vuče me u kupatilo. Otrgne mi ruke od lica, na lavabo padaju smeđi ugrušci. Idi zovi, do đavola, makar hitnu pomoć. Maoško, boli li te jako? Sve je to zbog tebe, da ga nisi vukao napolje ništa ne bi bilo. Drži tamo maramicu, čekaj ispraću ti je. Jesi li sad zadovoljan? Maroško moj ... Zuska malo više na Ruda, malo mi se saosećajno obraća, kombinuje to toliko bravurozno, kao da je krišom vežbala, Rudo je preneražen, kad me dodirne, čini mi se da mu se tresu ruke. Konačno je stigala hitna pomoć.

Nisam ni slutio kako je dobro u bolnici. Svi su prema meni blagi i pažljivi. Osećam se kao kod svoje kuće. Imam ovde i sestre. Obožavam to familijarno oslovljavanje. Ne

shvatam kako je moglo da preživi socijalizam, ima jasne crkvene korene. Najradije bih tako zvao sve zaposlene žene. Zašto ne bismo mogli da imamo kuhinjske sestre? U vreme posete došla je Zuska. Iskreno rečeno, nismo najsrećniji. Osećam da je na ivici suza. Shvatam to. Video sam se juče u ogledalu i iskreno mi je bilo žao sebe. Tešilo me je samo to što sam se već oženio. Zuska kaže da se odselila kod tetke. S Rudom se posvađala, ali moje stvari su kod njega, kod tetke u jednosobnom stanu ipak nas ne može biti troje.

Šta ćeš uraditi sa tim Brnom, ići ćeš, pita obazrivo. Prvo moram da pređem granicu. Imam blesav osećaj da se više nikad neće naći fotografija koja liči na mene. Oboma mora da nam je jasno da sam kao glumac završio. Nekoliko puta šivene usne, dvanaest izbijenih zuba, neke reči kao da izgovaram prvi put. Što pre počnem da razmišljam o drugom poslu to bolje. Šuškam, usne su mi napućene kao šaranu. Ne boj se, na kopanje nećeš ići. Visok si, teši me. Znam da će jednom svi poslovi biti intelektualni, ali sigurno će neki deset sati morati da misle kako kopaju kanale. Moji prvi koraci vode kod Ruda, kući. Želim da čujem i od njega, šta se dogodilo između njega i Zuske, zato što sumnjam da je isto *to* što se desilo između Zuske i njega. Voleo bih kad bi se pomirili i Zuska mogla da se vrati. Upravo je sada prilika da uspostavimo normalan, formalan odnos sa Rudom. Ostavićemo jedan drugoga na miru i sve će biti u redu.

Deset je sati, tiho otvaram vrata, jer pretpostavljam da gospodin gazda još spava. U stanu je tišina, u kupatilu kaplje voda, dobuje po limu.

Dok ulazim u spavaću sobu, primetim na susednim vratima zalepljen žuti papir. Priđem bliže, preletim po papiru jednim okom, drugo mi je još uvek zalepljeno, na papiru je velikim štampanim slovima napisano:

NEMOJTE SE UPLAŠITI, UBIO SAM SE.

Naježio sam se, zašumelo mi je u ušima. Stojim skamenjen. Na kraju se saberem i stavim oznojanu ruku na kvaku, nemam hrabrosti da je stisnem. Pred očima mi se prikazuju sve te stravične slike blelih leševa koji pružaju ruke prema čoveku, u ušima mi zazvuče tonovi violončela. Uletim u svoju sobu, krenem da bacam stvari u kofer. Za nekoliko minuta stojim pred zgradom. Reklamni slogan bi morao da glasi: Samoubistvo - doživljaj kojeg se nećete sećati.

Čovek sa zavijenom glavom i dva kofera koji sedi u parku na klupi budi barem takvu pažnju koliko i cilindar. Džapam se po džepovima i uzalud tražim Zuskin broj na poslu. Kad ga nalazim, odlučujem se da je neću pozvati.

(Sa slovačkog preveli Zdenka Valent-Belić i Bratislav Belić)